

Зведені дані кредитних спілок-членів ВАКС станом на 01.01.2019 року

Членами ВАКС станом на 01.01.2019 року є 77 кредитних спілок.

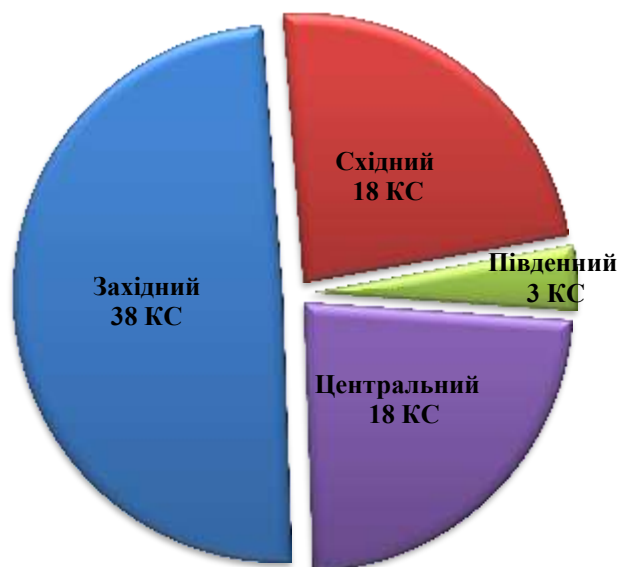

Рис. 1. Регіональна структура членів ВАКС

Найбільше кредитних спілок – членів ВАКС (39 КС) знаходиться на заході, найменше (3 КС) – на півдні. Кредитні спілки – члени ВАКС східного регіону займають 23% (18 КС) у загальному членстві асоціації. У центральному регіоні працюють 17 кредитних спілок, які є членами ВАКС (Рис. 1). Зазначимо, що у зв'язку з розташуванням кредитних спілок на окупованій території Східного регіону, дані по 2 кредитним спілкам асоціації не враховуються.

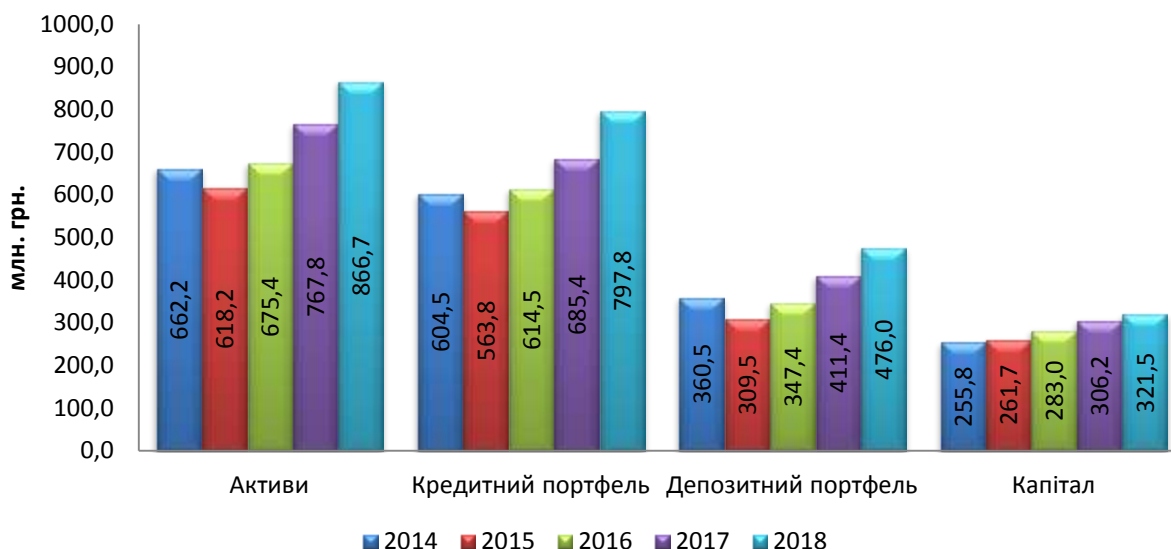

Рис. 2. Динаміка змін основних показників діяльності 75 КС - членів ВАКС (на кінець періоду)

За даними асоціації, кредитні спілки-члени ВАКС об'єднують близько 234 тис. українців, зокрема:

- 62,8 тисяч (26,8 %) мають діючі кредитні договори,

- 10,7 тисячі (4,6 %) - внески (вклади) на депозитних рахунках.

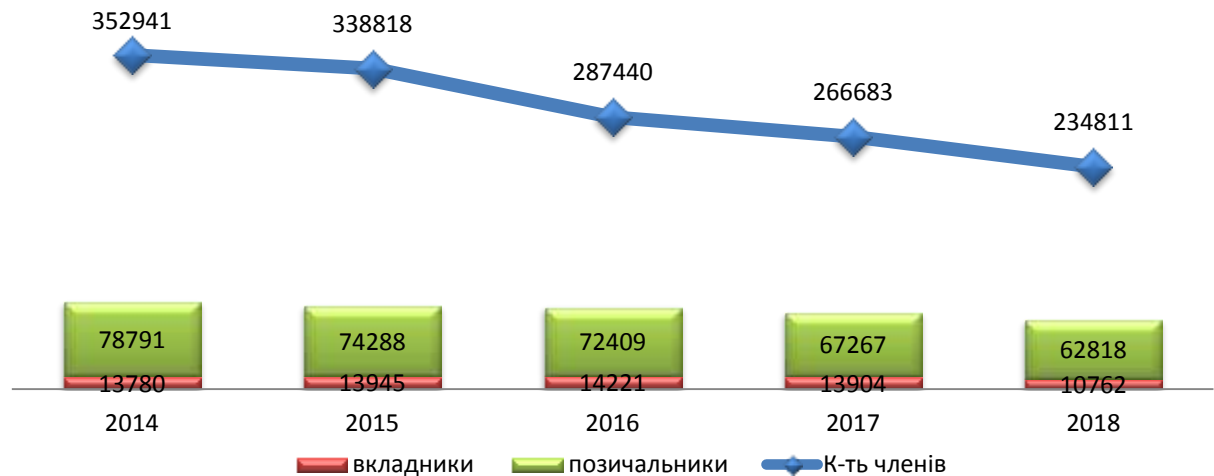

Рис. 3. Динаміка зміни кількості членів у 75 КС - членів ВАКС (на кінець періоду)

Протягом звітнього періоду члени ВАКС ведуть активну роботу щодо виключення з переліку своїх членів тих осіб, які довгий час не користувалися та не планують користуватися послугами кредитної спілки. Це явище було об'єктивно необхідним, оскільки велика кількість неактивних пайовиків значно підвищує витрати на адміністрування, що особливо відчутно під час проведення загальних зборів.

Таким чином, продовжуючи зменшення витрат спілки, протягом 2018 року кількість членів кредитних спілок асоціації зменшилась на 12% (Рис. 3).

Водночас спілки надають перевагу позичальникам з позитивною кредитною історією та потенційно високою платоспроможністю, що зменшує рівень кредитних ризиків. Крім того, цей підхід дозволяє збільшити розмір виданих кредитів. Однак, внаслідок такої політики, станом на 01.01.2019 року кількість позичальників зменшилася на 6,6 % порівняно з 01.01.2018 року.

Таблиця 1. Структура КС - членів ВАКС за кількістю членів

Кількість осіб	КС	% від загальної кількості КС-членів ВАКС	Кількість членів КС	% від загальної кількості членів КС	Активи, млн грн	% від загальної суми активів
до 1 тис.	29	39%	18689	8%	96,55	11%
від 1 до 5 тис.	32	43%	75025	32%	315,13	36%
від 5 до 10 тис.	7	9%	48101	20%	171,97	20%
понад 10 тис.	7	9%	92996	40%	283,08	33%
Разом	75	х	234811	х	866,72	х

Найбільше українців — 93 тис. осіб (40 %) обслуговує 7 кредитних спілок-членів ВАКС, що становлять 9% від загальної кількості членів ВАКС. При цьому, найчисельніша група спілок — 32 (де від 1 тис. осіб до 5 тис. осіб) обслуговує 32% від загальної кількості членства. 7 кредитних спілок (з кількістю членів від 5 тис. до 10 тис. осіб) обслуговують 20%. Кредитні спілки з членством до 1 тис. осіб обслуговують лише 8% членів, при тому, що ця група налічує 29 кредитних спілок. (Табл. 1).

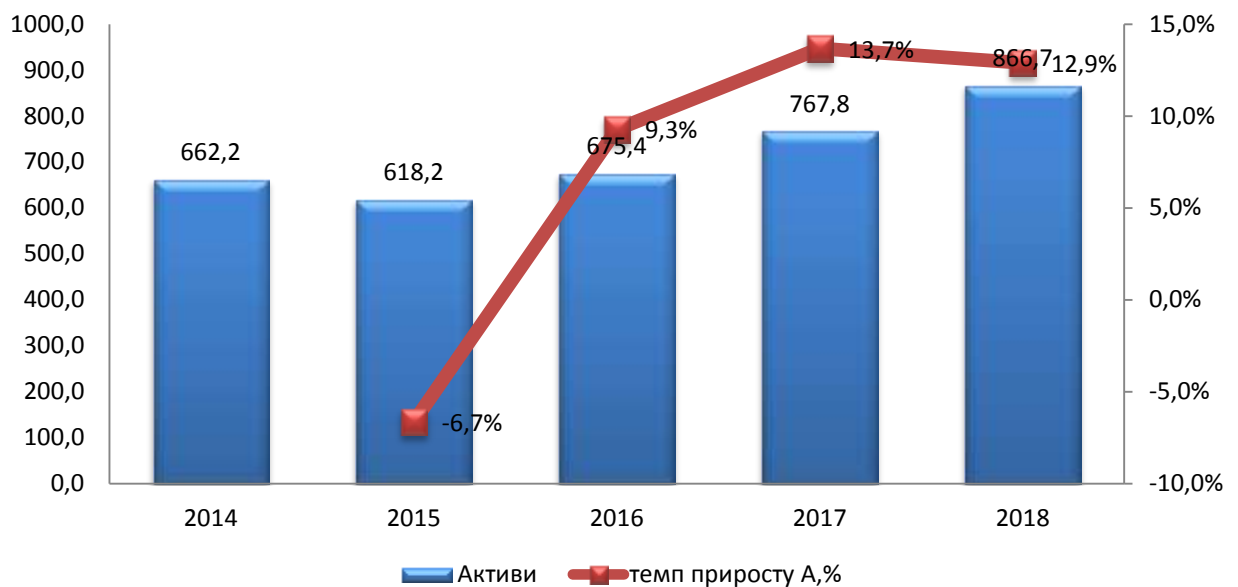

Рис. 4. Динаміка активів 75 КС - членів ВАКС (на кінець періоду)

З 2016-2018 років спостерігається зростання активів серед кредитних спілок – членів ВАКС. Лише за 2018 рік кредитні спілки – члени ВАКС збільшили свої активи на 99 млн. грн. (12,9%) та станом на 01.01.2019 року загальна сума активів дорівнює 866,7 млн. грн. (Рис. 4).

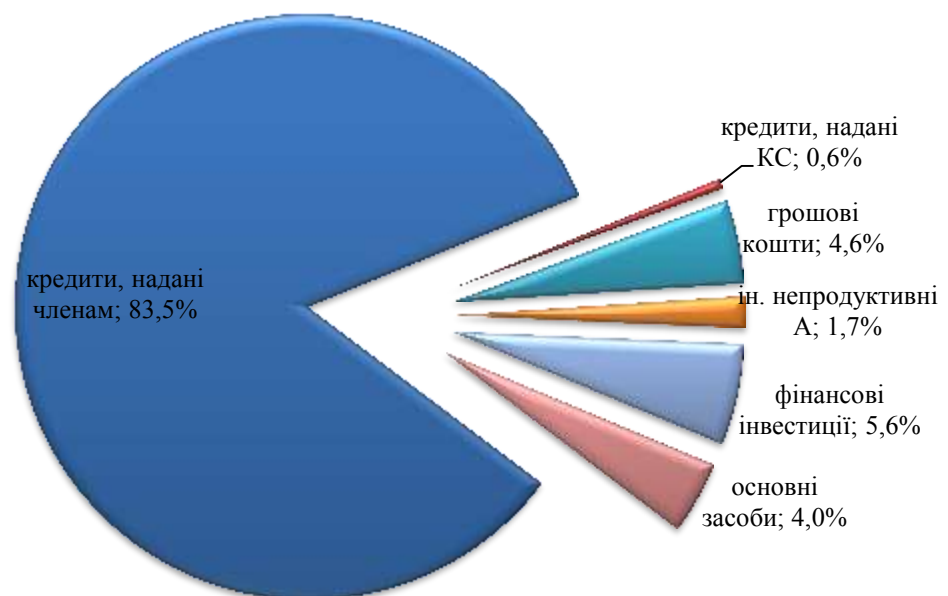

Рис. 5. Структура активів КС-членів ВАКС станом на 01.01.2019 року.

Отже, станом на 01.01.2018 року структура активів кредитних спілок-членів ВАКС така:
 83,5% — кредитний портфель (дебіторська заборгованість);
 5,6 % — фінансові інвестиції;
 4,6 % — грошові кошти;

- 1,7 % — інші непродуктивні активи;
- 4,0 % — основні засоби;
- 0,6 % — кредити надані кредитним спілкам

Таблиця 2. Структура КС-членів ВАКС за активами

	кількість КС	%, від загальної кількості КС	Активи	%, від загальної суми активів
до 1 млн. грн.	5	6,7%	2,9	0,3%
від 1 до 5 млн. грн.	31	41,3%	87,9	10,1%
від 5 до 10 млн. грн.	16	21,3%	115,5	13,3%
від 10 до 20 млн. грн.	9	12,0%	125,5	14,5%
понад 20 млн. грн.	14	18,7%	534,9	61,7%
	75	x	866,7	x

Варто зазначити, що переважна більшість кредитних спілок – членів ВАКС (41,3%) мають в активах понад 87,9 млн. грн., що становить 10,1% від загальної суми активів. В той же час, на 18,7% членів асоціації припадає найбільша сума активів – 61,7%. (Табл. 2)

Враховуючи зменшення купівельної спроможності національної грошової одиниці та поступове зростання потреб населення у позичкових коштах, кредитні спілки – члени ВАКС збільшили обсяг кредитування. За 2018 рік кредитні спілки-члени ВАКС видали кредитів на суму 1 139,3 млн. грн.. Збільшення кредитування при зменшенні кількості позичальників, говорить про збільшення розміру середнього кредиту. Таким чином, станом на 01.01.2019 року середній кредит, наданий кредитною спілкою, склав 16,4 тис. грн., в той час як в 2017 році його розмір складав 13,3 тис. грн., а у 2016 році – 11,3 тис. грн.. (Рис. 6)

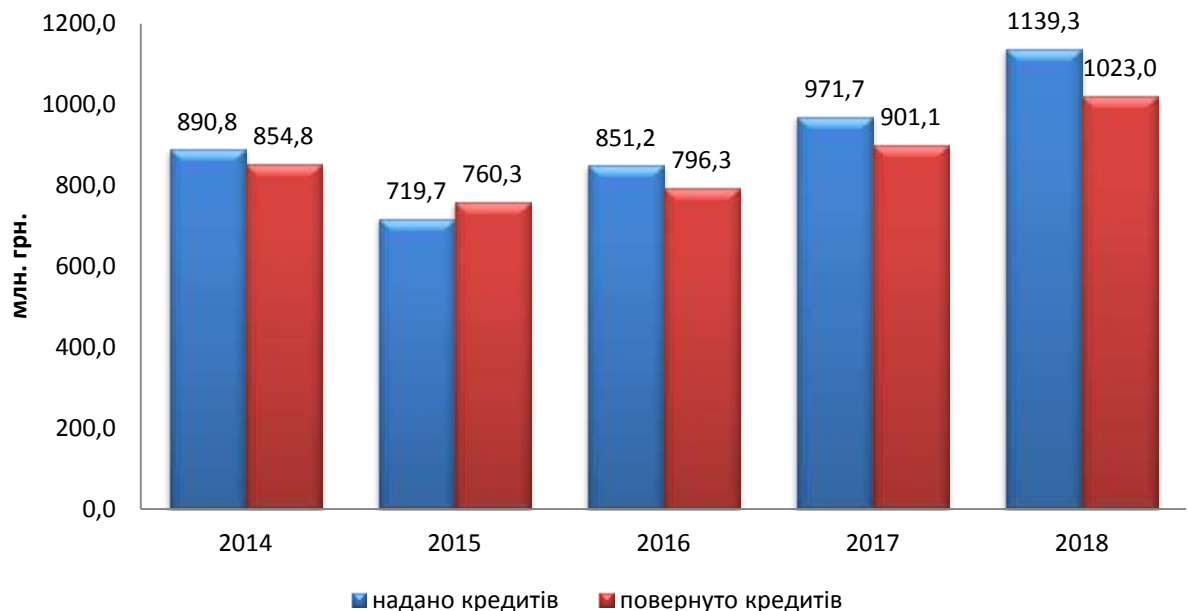

Рис. 6. Обсяги наданих та повернутих кредитів 75 КС - членів ВАКС (за рік).

Внаслідок збільшення обсягу кредитування спостерігається збільшення суми кредитного портфеля кредитних спілок - членів ВАКС на фоні покращення його якості. Якісна робота зі своїми клієнтами дозволила кредитним спілкам зменшити питому вагу прострочених кредитів у кредитному портфелі з 15% на кінець 2017 року до 13,3% на кінець 2018 року. А сам кредитний портфель спілок асоціації за 2018 рік збільшився на 112,4 млн. грн. (16,4%) та станом на 01.01.2019 року складає 797,8 млн. грн. (Рис. 7)

Рис. 7. Динаміка змін обсягу загального кредитного портфеля КС-членів ВАКС і загальної заборгованості в ньому за неповернутими та простроченими кредитами (на кінець періоду)

Найбільшу частину кредитного портфеля займають довгострокові кредити – 59,1% (471,5 млн. грн.). Кредити надані з терміном погашення від 3-х до 12 місяців займають 40,5% або 323 млн. грн. від всього кредитного портфеля. Незначну частку кредитного портфеля, а саме 0,4 % (3,2 млн. грн.), складають кредити, надані членам кредитних спілок з терміном погашення до 3 місяців (Рис. 8).

Рис.8 Структура кредитного портфеля 75КС - членів ВАКС за терміном погашення (станом на 01.01.2019 р.)

Як і раніше, основним сегментом ринку для кредитних спілок залишається надання кредитів на побутові потреби, а саме: навчання, весілля, енергозбереження тощо. Так, станом на 01.01.19 року в структурі кредитного портфеля кредитних спілок – членів

ВАКС споживчі кредити складають 63,4% (506,3 млн. грн.). Водночас лише незначна їх частина надана на придбання автотранспорту та побутової техніки. (Рис. 9)

Рис.9 Структура кредитного портфеля 75КС - членів ВАКС (станом на 01.01.2019 р.)

При цьому найбільш ризиковими є комерційні кредити, що пояснюється як розміром таких кредитів (середній комерційний кредит складає 80,5 тис. грн.), так і умовами їх надання. Адже найчастіше такі кредити надаються з відстрочкою сплати основної суми. Крім того, підвищує рівень ризиків неповернення таких кредитів політична та економічна нестабільність в країні. Окреслена ситуація підтверджується низькою якістю таких кредитів. Зокрема, комерційні кредити складають 7,6% або 61,0 млн. грн. кредитного портфеля, але 19,4% комерційних кредитів прострочені понад три місяці.

Також значну часту кредитного портфеля займають кредити, надані на придбання, будівництво, ремонт житла – 19,7% або 157,1 млн. грн. і якісь таких кредитів є високою, адже лише 6,3% таких кредитів прострочені понад три місяці.

Стрімке падіння рівня платоспроможності позичальників у 2014-2015 роках призвело до масових неплатежів по кредитах, але при цьому кредитними спілками – членами ВАКС було в достатньому обсязі сформовано резерв забезпечення покриття втрат від неповернених позичок (РЗПВ). Крім того, необхідно звернути увагу на той факт, що протягом 2015-2018 років кредитні спілки асоціації проводять активну роботу з новими позичальниками. Внаслідок чого не спостерігається значного зростання загальної суми заборгованості за неповернутими та простроченими кредитами. Станом на 01.01.2019 року заборгованість за неповернутими та простроченими кредитами складає 106,4 млн. грн.

У структурі заборгованості по неповернених та прострочених кредитах все ще переважають неповернені кредити терміном понад 12 місяців, питома вага яких станом на 01.01.2019 р. складає 56,8 % (56,8 млн. грн.).

Станом на 01.01.2019 року простроченість 1-го рівня складає 2,3 тис. прострочених кредитних договорів на суму 26,9 млн. грн., тоді як станом на 01.01.2018 року цей показник складав 2,3 тис. прострочених кредитних договорів на суму 21,4 млн. грн. (Рис. 10)

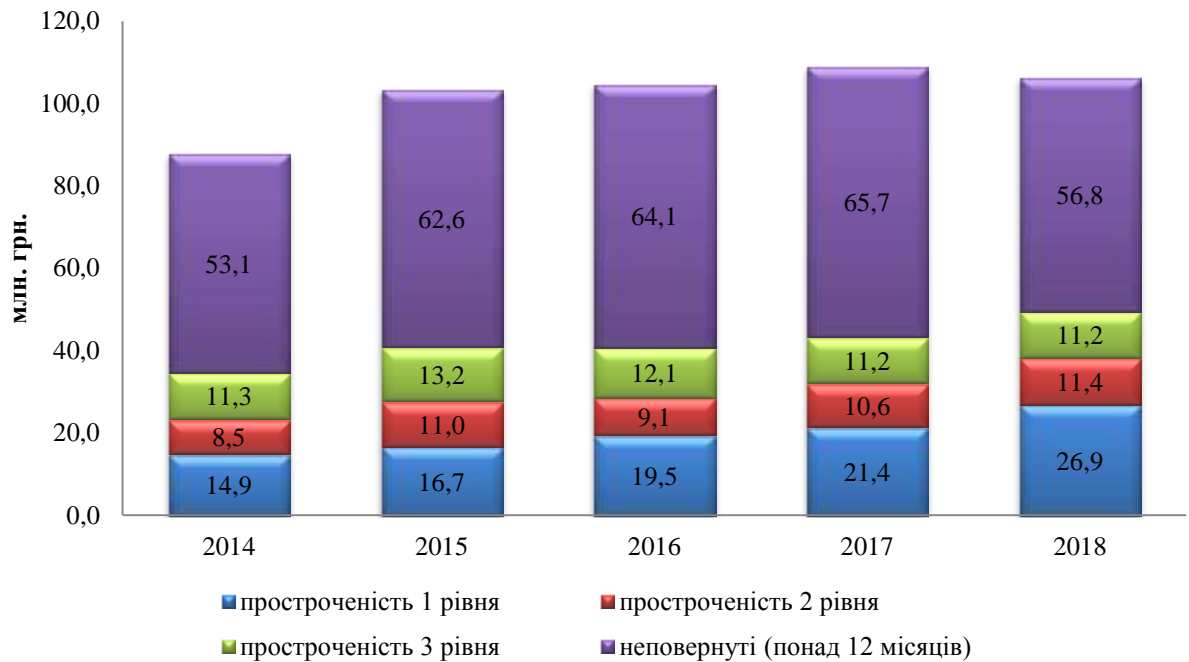

Рис.10 Динаміка зміни структури заборгованості за неповернутими та простроченими кредитами 75 КС - членів ВАКС (на кінець періоду)

Задля забезпечення високого рівня своєї надійності та стабільності кредитні спілки – члени ВАКС продовжують активно формувати капітал. Так, на кінець 2018 року капітал кредитних спілок - членів ВАКС складає 321,5 млн. грн., що на 3,9 млн. грн. (7,5%) більше порівняно з 2017 роком. Зростання капіталу відбувається за рахунок збільшення резервного капіталу. На кінець 2018 року частка резервного капіталу складає 80,4% (Рис. 11)

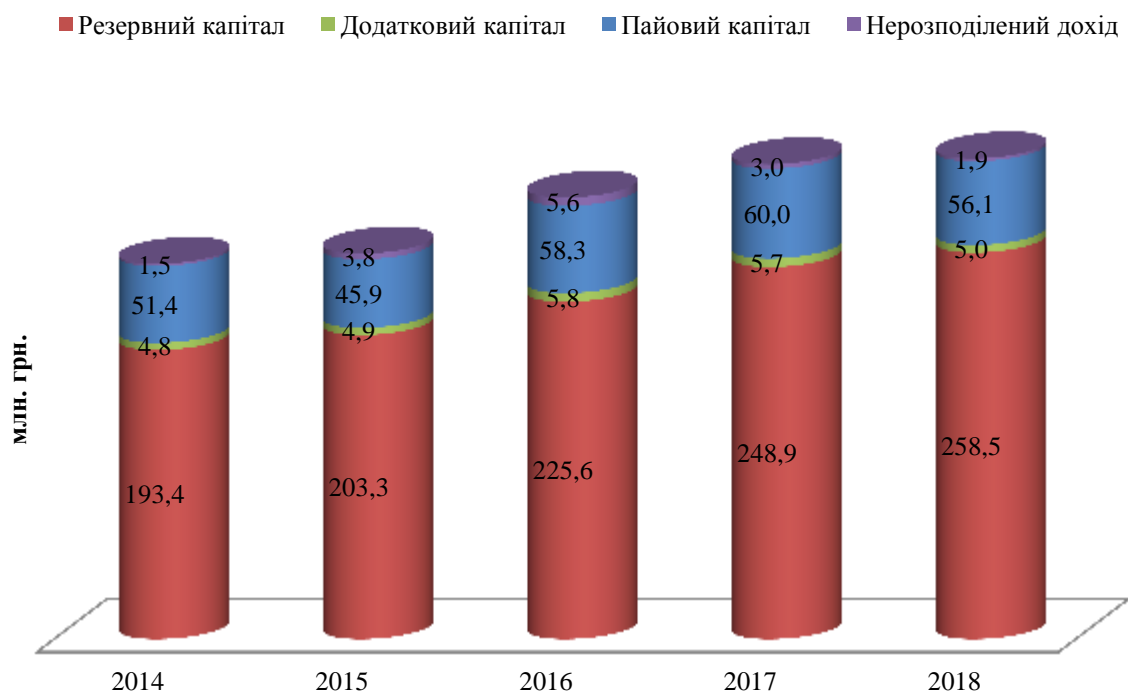

Рис. 11. Динаміка капіталу 75 КС - членів ВАКС (на кінець періоду)

Дестабілізація на Сході України сколихнула фінансовий ринок і вкладники вирішили свої кошти тримати біля себе. В 2014-2015 роках збільшився відтік депозитних коштів з кредитних спілок. Вже в 2016 році вдалося стабілізувати ситуацію, а в 2017-2018 роках повернути довіру вкладників до своїх установ і, цим самим, збільшити об'єми залучених депозитних коштів. За 2018 рік було залучено 723,3 млн. грн., що на 122,0 млн. грн. більше ніж минулого року.

Станом на 01.01.2019 року депозитний портфель кредитних спілок – членів ВАКС склав 476,0 млн. грн., що на 16% більше ніж минулого року. Громадяни довіряють свої кошти кредитним спілкам. Так, на початок 2019 депозитні договори в кредитних спілках-членах ВАКС мають 10 762 особи, а середній розмір депозитного договору складає приблизно 44,2 тис. грн.

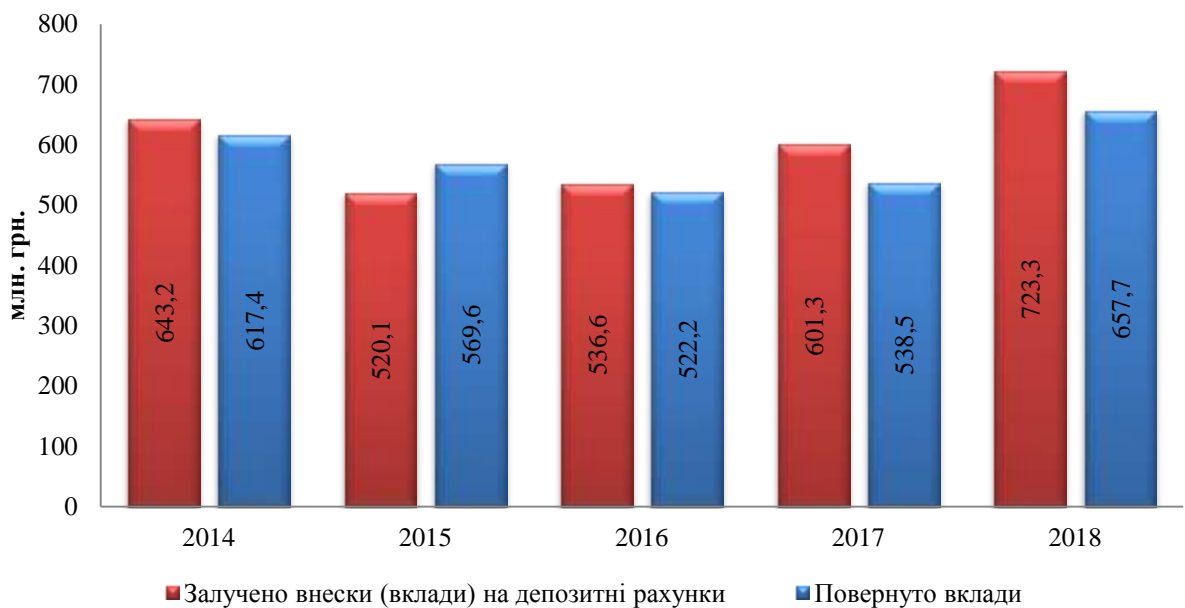

Рис. 12. Динаміка залучень та повернень вкладів(внесків) на депозитний рахунок 75 КС - членів ВАКС (за період)

Підтвердженням довіри до кредитних спілок є також збільшення в депозитному портфелі частки довгострокових депозитів, понад 12 місяців. Так частка довгострокових депозитів на кінець 2018 року склала 68,2% (324,7 млн. грн.). Частка депозитів від 3 до 12 місяців зменшилась, порівняно з минулим роком, та складає 27,0% (128,5 млн. грн.). Вклади на вимогу і короткострокові вклади (до 3-х місяців) в структурі портфеля становлять 1,1% (5,0 млн. грн.) та 3,7% (17,7 млн. грн.) відповідно (Рис. 13).

Рис. 13. Динаміка зміни частки структури депозитного портфеля 75 КС - членів ВАКС (на кінець періоду)